

ESTILS

La tecnologia és cosa d'homes?

Les dones representen un 30% del sector: els experts insten a trencar estereotips i formar equips mixtos

NEREIDA CARRILLO
BARCELONA

“Parlen de mi com «la dona CEO», però de Mark Zuckerberg no en diuen «l'home CEO», perquè resulta obvi per a ells”. La directora d'operacions de Facebook, Sheryl Sandberg, es queixava així en una entrevista a *Forbes* de la discriminació que pateix com a dona en el món de la tecnologia. Sandberg és conscient que el seu cas resulta inusual, són poques les dones que arriben a llocs directius d'empreses tecnològiques. Una desproporció que també existeix en els estudis del ram. Les investigadores Cecilia Castaño i Juliet Webster, que han publicat el llibre *Género, ciencia y tecnologías de la información*, ho atribueixen a la persistència d'estereotips de gènere.

“Hi ha l'estereotip que ells són els destres tecnològics i nosaltres les destres socials. A l'hora de triar estudis, s'espera que ells triïn enginyeries i

elles ciències socials”, explica Cecilia Castaño, catedràtica d'economia aplicada a la Universidad Complutense de Madrid i col·laboradora en el programa *Gènere i TIC* del centre de recerca IN3 de la Universitat Oberta de Catalunya. Al nostre país la matriculació de dones en aquests tipus d'estudis no arriba al 30% i, per revertir aquesta tendència, Castaño assegura que cal formar pares, mares i docents perquè no reproduïxin els estereotips de què, assegura, “són presoners”. A més dels docents i els pares, per la presidenta de l'organització Dones en Xarxa, Lourdes Muñoz, internet i les xarxes socials també reproduïxen aquests estereotips: “On les dones estan menys representades és a LinkedIn, una xarxa professional”.

A Google hi ha un 30% de dones

El recel de moltes nenes pels estudis tecnològics es tradueix en una representació més baixa de les dones en les empreses del sector. Google reconeixia fa un temps que només el 30% de la seva plantilla eren dones i posava en

Síntoma
La xarxa professional LinkedIn és on les dones són menys presents

marxa accions per incentivar la contractació femenina. A Europa la situació és similar. L'estudi *She figures 2012* estableix que si bé les dones representen el 45% de la força de treball a la Unió Europea, la seva representació en treballs científics i tecnològics baixa al 32%. En els llocs directius, també hi ha 7 homes per cada 3 dones. Precisament Sandberg ironitza sobre l'escassetat de dones directives en una xerrada TED (tecnologia, entreteniment i disseny), en què explica que el seu amfitrió en una reunió d'alt nivell no sabia on era el lavabo per a dones. Quan ella li demana si és l'única dona que trepitja aquella oficina en un any, l'interlocutor respon: “Potser l'única que ha necessitat anar al lavabo”.

Les autores del llibre asseguren que, en alguns casos, les dones científiques i tecnòlogues se senten discriminades pels seus col·legues homes. Però això no sempre passa i n'hi ha que ho viuen amb normalitat. És el cas d'Anna Maiques, cofundadora de Starlab i directora de Neuroelectrics, dues empreses de tecnologia relacionada amb la neurociència. Maiques, que aquest any ha aconseguit el tercer premi a la dona més innovadora de la UE, es mostra contundent i afirma: “Mai he notat que ser una dona m'hagi suposat un problema en el món de la tecnologia”. Tant les investigadores com Maiques coincideixen a subratllar que la conciliació de la feina amb la vida personal i familiar és tot un repte per a les dones. “Tinc 4 fills i la conciliació sempre és difícil. Però els homes i les famílies han canviat molt. Ara pots deixar la família a càrrec de l'home sense cap problema”, assegura Maiques. Sobre els horaris extensos, afegeix: “Quan em diuen de fer reunions a partir de les 6 de la tarda, dic que no, que és horari infantil. Hi ha moltes hores durant el dia per fer reunions”.

“Un home amb faldilles”

Castaño considera que s'ha implantat la idea que les empreses d'internet han d'estar 24 hores al servei del client, que “has de donar la vida”. I això, afirma, està expel·lint moltes treballado-

BRETXA DE GÈNERE

01. Els homes es connecten més a internet que les dones.
GETTY 02. Sheryl Sandberg és la directora d'operacions de Facebook. REUTERS

res però també molts homes del sector. La col·laboradora de la UOC subratlla que moltes empreses impulsen polítiques de conciliació per retenir el talent femení, però que tot depèn de la cultura del país i de l'empresa. Assegura que en països anglosaxons i del nord d'Europa s'implementa el teletreball i es fixen “horaris flexibles”. Per contra, assenyala que allà on la cultura és més tradicional, com ara a Alemanya i a Espanya, s'exigeix a les dones horaris extensos i maneres de treballar competitives i masculines. Quan una dona arriba a llocs directius, apunta Castaño, “el que se n'espera és que sigui un home amb faldilles”. Les autores del lli-

bre asseguruen que han estudiat que els equips científics i tecnològics formats per homes i dones funcionen millor i encoratgen a incorporar més dones en aquests sectors. Maiques hi coincideix: "Crec molt en els equips mixtos. Les dones i els homes tenim una manera de treballar diferent i precisament això ens enriqueix".

Les xifres evidencien que les dones estan menys representades a les empreses tecnològiques, però ¿i a internet? Dades de l'Institut Nacional d'Estadística del 2013 subratllen que hi ha més nenes que nens menors de 15 anys amb telèfon mòbil i que a les xarxes socials la participació femenina és lleugerament superior a la masculina: 65,6% enfront del 62,8%. En canvi, a l'hora de fer servir l'ordinador o connectar-se a internet, la balança es decanta cap als homes i la bretxa de gènere és de 6,5 punts en la connexió freqüent a la xarxa. Un estudi elaborat per l'Observatorio e-Igualdad assegura que aquesta diferència encara s'incrementa molt més a l'hora de crear pàgines web, utilitzar serveis de la banca electrònica o llegir notícies. "Als 35 anys, just en l'edat de la reproducció, és quan hi ha més bretxa digital de gènere", comenta Muñoz, que ho atribueix a la falta de temps de les dones, diu, perquè han de cuidar infants o malalts.

L'activista Lourdes Muñoz encoratja les dones a fer servir la xarxa per fer-se visibles, per accedir al coneixement i per fer activisme contra el masclisme. Hi ha espais femenins com el Còctels & Blocs, una trobada mensual impulsada per Dones en Xarxa, i l'eina Womenalia, una xarxa social per a dones professionals. "Si Facebook l'hagués creat una dona, mai hauria sorgit així", explica Castaño en referència a la baralla de parella com la que va fer brollar la xarxa. "Per a les dones, la tecnologia no són només aparells i competitivitat, sinó també relacions, creativitat, innovació, aprenentatge", explica Castaño, que subratlla que bona part de l'èxit d'Apple es deu al fet que Steve Jobs tenia tant comportaments masculins com femenins. Des d'aquest punt de vista, la tecnologia és tant cosa d'homes com de dones. —